

venskih poslancev je vložil predlog g. Robič za vpeljavo zavarovalnice proti točnim poškodbam. Predlog g. Ploja, Robiča in tovarišev za ustanovitev zavarovalnice za živino. Predlog g. dr. Ploja za vpeljavo deželne kmečke stanovne zadruga. Interpelacija g. Roškerja (slovenska) na cesarskega namestnika radi počasnega uradovanja pri političnih oblatstojah. Deželni glavar je izjavil, da mora to interpelacijo dati po zapriseženem tolmaču preložiti na nemški jezik; potem se bo v zbornici prečitala. Škandal tako ravnanje!

V bodoči seji: v torek se bojo vršile volitve v finančni, šolski, deželno kulturni, občinski, peticijski in železnični odsek.

Gradec, dne 27. sept. Poročilo o tej seji pričemo prihodnjič. Omenjamo le, da je Žičkar stavil predlog za podporo občinam v sevniškem in kozjanskem okraju, posl. Roškar za podporo občinam v mariborskem, šentlenskem in slovenjebistriškem okraju.

Rusko-japonska vojna.

Z bojnega polja v Mandžuriji ni nič novega. Vrše se samo majhne praske prednjih straž, ker so začeli Japonci prodirati proti Mukdeni. Kje se bodo Rusi ustavili, pri Mukdeni ali pri Tienlinu, se ne ve. Bržkone pri Tienlinu, severno od Mukdena. V Mandžuriji je nastopila huda zima. Rusom to nič ne škodi, pač pa Japonci klepečejo z zobmi. Car je sklenil postaviti še eno armado pod poveljstvom generala Gripenberg na bojišče. Pri Port Arturu Japonci slabo napredujejo. Pri tridnevnem naskakovanju od 19. do 21. t. m. so vzeli komaj jedno važnejšo utrdbo in nekaj majhnih, katere so pa morali poplačati z velikimi izgubami. Oblegajočo armado je podpiralo tudi brodoge Toga in Kamimure. Streljalo se je toraj iz vseh strani v trdnjavo. Rusko portartursko brodoge je zopet popravljen. Izgube Japoncev pred Port Arturjem znašajo po njihovih podatkih od 25. avg. do 4. sept. 21.000 mož. Tudi vladivostoško brodoge je baje zopet zapustilo pristanišče ter začelo krizati po Japonskem morju, ker so vse ladje pred Port Arturjem. Baltiško brodoge je dospelo do luke Libau, kjer čaka še na nekatere zaostale ladje.

Dopisi.

Ljubno v Savinski dolini. (Zborovanje.) V nedeljo, dne 18. t. m. je zboro-

pri starem. Na sredi je še stala debela miza, okrog pa štirje stoli. Tam v kotu pa so oblastno stali trije polovnjaki.

»Kozincu« se je srce smejalo, ko je natočil najboljšega. Povzdignil je kapico in pogledal proti solncu: Jej, to vam je bila zlata kapljica! eh, kako gladko je tekla po grlu. Izpraznil je eno in natočil drugo. To je bilo njemu »kolofonium«!

Zlato solnce se je že nagibalo za topolovski hrib, ko se je spomnil, da bo čas iti domov. Še en kozarec je natočil za srečno pot, potem pa dobro pokrepčan varno stopical po stezi navzdol.

Kako močnega se je čutil sedaj.

»Pa pravijo da vino škoduje, seveda tisti, ki ne vedo, kaj je dobro na svetu.«

Sam seboj govoreč, je prišel do potoka Grahovica, preko katere je, ravno mimo Bernikove kovačnice, držala orjaška brv. Malo višje gori sta dva kolesa komaj čakala, da bi oče Bernik spustil vodo. Ravno ko je bil »Kozinc« na brvi sta se začela sukati. Jej! kako je to lepo bilo. »Kozinc« je ostal na brvi in gledal. Kolesa sta se vrtela in kaplje so skropile na vse strani, da se je od spodaj gori delal mogočen slap, ki se je leskekal v mavričnih barvah zahajajočega solnca.

Zamislil se je nazaj v preteklo življenje. Gledal je gori na Dobovec, kjer je nekda-

valo katol. polit. društvo za okraj Gornjigrad ob mnogobrojni udeležbi pri g. Janezu Ermenc pd. Ledeničar. Zastopane so bile razne občine, kakor Solčava, Luča, Sv. Frančišek, Gornjigrad, Rečica. Ta mnogobrojna udeležba svedoči, da tudi gornja Savinska dolina napreduje in se probuja.

Shodu je predsedoval preč. gosp. župnik Jože Dakorti, ki je naglašal važnost blžajočih se volitev in govoril o potrebi in važnosti kmečke in mladeniške organizacije. Z veliko navdušenostjo in zanimanjem je sprejela njegov govor velika množica samih vrlih savinskih kmetov in fantov.

Nato je v krepkih in poljudnih besedah preč. gosp. Lekše, župnik v Lučah, govoril o važnosti 20. septembra in važnosti volitev sploh; prigovarjal je, naj vsak stori dne 20. septem. svojo narodno dolžnost, da bo naš poslanec izvoljen z ogromno večino. Pokazal je v lepi obliki slovenskim kmetom, da so si svojega žalostnega stanja tudi mnogo sami krivi, ker se že od nekda niso mnogo zanimali za volitve, torej tudi niso dobili poslancev, ki bi se potegovali za zboljšanje kmetškega stanu.

Končno je še g. Časl navduševal zborovalce za kmečko organizacijo in skupno ter složno delovanje po geslu: vsi za enega, eden za vse. Navdušena množica slovenskih kmetških zborovalcev si je za slovo podajala roke s pozdravom »Na svidenje na volišču!« S trikratnim »živijo« na sv. očeta in presvitl. cesarja se je zaključilo zborovanje.

Iz Št. Andraža nad Polzelo. (Naše razmere). Po mokraški zmagi se je pri nas izpremenilo marsikaj. Pri cerkvi je ostalo pri starem. Novoizvoljena ključarja ostala sta tudi sedaj v popolnem soglasju s š. g. župnikom. Drugače pa je bilo pri šoli. Tukaj so v šolskem odboru imeli privrženci nove stranke večino in redni stroški šole so poskočili kar hkrati za nekaj odstotkov občinskih doklad! Obljube župana se pri šoli torej niso izpolnile, prišlo je ravno narobe. Ko je g. nadučitelj videl, kakšno rogoviljenje je zavoljo nameravane stavbe hleva pri šoli, umaknil je svojo prošnjo in si postavil na svoje stroške hlev, pri čemur smo mu farani stare stranke pomagali, kolikor se je dalo.

Sedajni župan pač ni mislil, da bode sam tako grdo štrbunknil v tisto jamo, ki si jo je izkopal stem, da je tako rogovilil zoper to stavbo. G. nadučitelj je namreč potem, ko se je omaknil vednemu hujskanju novega župana in nas zapustil, prodal to svoje posestvo. Novi lastnik si je poleg postavil prav lepo hišo in ima ondi sedaj krčmo in trgovino v strašno jezo in občutljivo škodo mokraškemu

svinje pasel, ej, koliko spominov ima iza teh let.

Pogledal je zopet na kolesa. »He, kako se to vrti, gori v Dobju je včasih bilo tudi tako«. Kadar je prišel tisti Karl z harmoniko in ko je bil on še mlad, takrat so se tudi včasih zavrteli. Nocoj, po štirih dnevih, čuti se zopet močnega in čvrstega. Najrajši bi zavriskal od veselja.

Kaj bi vam še nadalje pravil. Dve minuti pozneje je kobacal po vseh štirih v potoku. V svoji navdušenosti se je prekrečko naslonil na držaj in ta se je zlomil, on pa je telebnil v potok, ki sicer ni bil večji kod do gležnja, a sedaj ko je Bernik obe zatvornici odprl, do kolena.

Tisti dan je sel Cerkljanov France v gozd drve sekati. Truden se je zvečer vračal z dela. Tam na Bernikovi brvi je videl zlomljen držaj. Takoj mu je šinila misel v glavo, da se je nekdo tukajle pošteno sknapjoval, da je bil to ravno »Kozinc«, tega seveda ni vedel. »Kozinc« jo je pa tisti čas mshal gori po bregu, da se je kar kadilo za njim. Rad bi prišel brž domov, da bi ga nihče ne videl. A nesreča, pravijo, ni nikoli brez nasledka. Že blizo doma ga je srečal Bradulov France, ki je v mlin nesel. Začuden se je ustavil: »Ho, ho, kaj pa »Kozinc«? kje si pa bil?«

»Kozinc« je škrtal z zobmi češ: »Sam

glavarju in bode ta hiša ostala večni spomin na divje čase mokraških rabuk v Št. Andražu.

Drugače je šla sreča novi gospodi precej na roko. Dobili so od prejšnjega župana lepo založeno ubožno blagajno, reveži, katere je bilo treba vzdrževati, so vsi pomrli, ostal je novim gospodarjem denar namenjen za stavbo šol. hleva. Lahko so se torej znižale občinske doklade na 20%. Ko se je takrat znižal državni davek kakor povsod v Avstriji, tako tudi v Št. Andražu za 10%, jeli so se hvalliti našega mokrača prijatelji: glejte kako »fest« je naš župan, ki je tak močno »štibro dol spravil«. — »Štajarc« je priromal v našo občino celo v več iztisih in se pogosto čital tudi v županovi krčmi, in šalski nemčurji so veselo pozdravljali novo našo vlado, v zloglasnem nemškem lističu gorko hvallili »zavodne občane« v Št. Andražu, ki so župnika in njegove pristaje vendar enkrat vrgli iz obč. odbora. Toda kmalu se je jelo kazati, da novi občinski vladi ne bo šlo vse tako gladko, kakor se je obetalo poprej. Blagajne so se izpraznile in neizpolnjene so ostale marsikatero obljube.

Vsejedno pa je nosil novi župan glavo precej visoko in tudi mati županja so se močno postavljali, včasih so lastnoročno delili gorke zausnice celo občinskim svetovalcem! Preden je pretekla triletna doba, se je naveličal nove gospode že marsikateri izmed lastnih privržencev. Ob novih volitvah so že nekateri želeli, pahniti jo raz sedeža. Toda premislili smo si! Kajti dosedaj so bile obč. doklade glede nato, da je novi odbor imel na razpolago precej denarjev, samo po 20%. A vedelo se je, da bodo iste poskočile v kratkem neprimerno visoko.

Ko bi bila takrat vzela zmerna straka zopet vajeti v roke, bi bili mokrači dejali: glejte, dokler so gospodarili naši ljudje, so bile obč. doklade samo po 20%, a komaj so prišli na krmilo toti, vas že zopet odirajo. Jabolko torej se ni bilo zrelo, pustili smo ga še na drevesu. Toda Št. Andražani, sedaj je drugače! Nove volitve so zopet pred pragom. Vladajoča stranka je bila prisiljena, storiti, do česar je po njenem zasluženju sploh priti moralo! Zvišati je morala občinske doklade na celih 28%! In vendar se ne namerava zopet staviti kako poslopje pri šoli. Prišlo je do tega, da si moramo nekoliko natančneje ogledati račun njenega gospodarjenja, da razvidimo in spoznamo, če bi bilo modro izročiti se tej stranki vodstvo naše občine ali ne.

Res, precej zaslug, ima ta daleč izven meje naše občine proslula tovaršija! Njena »zasluga«, zaslug pač v žalostnem pomenu, da je izginil med nami ljubi mir, in da se

vrag te je menda prinesel sedaj sem«, vedel je, da on bo ljudem vse povedal, vendar se je še precej moško odrezal: »Knajpoval sem se«.

»Ali si ga videl?« vprašal je potem Bradulov Cerkljanovega. Povedal mu je potem vse. To sta se smejala oba. »Lej« je še pristavil Cerkljanov, »pa se je vedno tako bal vode«.

Doma je »Kozinc« naročil domačemu fantu Tonetu: »Brž pojdi, da vjameš cekar in klobuk«. In Tone se je podvizal. Doli pri žagi na grabljah je našel oboje. Klobuk se je ponosno zibal na vrh vode, kot bi hotel reči: Jaz sem pa vendar še na vrhu ostal, dočim je morda moj lastnik v kaki jami.

A ni bilo tako. »Kozinc« je bil doma. Šel je zgodaj spat, nič ni hotel povedati Mici kako je bilo.

Vendar so že tisti večer vedeli po vsej vasi, kako se je »Gorenčev Kozinc« knajpoval. Od tedaj je še hodil v Dobje, a mimo Bernika ni sel nikoli več.

No in vaše ženice so trdile, da je bil poslej bolj zdrav. Influenca ga ni več nadlegovala.

Ti pa, cenjeni mladi čitatelj, če te kdaj zanese slučaj v našo ljubo Dolenjo vas, vprašaj po »Kozincu«, in ljudje ti bojo vedeli še veliko več povedati o njem, kakor sem sedaj jaz povedal.